

XXVI. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika
9. veljače 2021.

četvrti (IV.) razred

RJEŠENJA

1. Svaki pojam – jedan bod. Pripaziti da pojmovi budu točno prepisani. Ne moraju označavati kosa slova u imenu alge.

Sueskoga kanala

jadranskim podmorjem

Caulerpa taxifolia

Instituta za oceanografiju i ribarstvo

istočne obale Jadrana

Nacionalnoga parka Kornati

Parka prirode Lastovsko otočje

	7
--	---

**2. c) Temperature u površinskom sloju ljeti variraju od 22°C do 24°C.
Trebala je biti bjelina (razmak) između brojke i oznake za stupanj.**

	1
--	---

3. Svaka riječ – 1 bod.

Djeca se vole igrati u pješčaniku.

Uzeli su kredit na rate ili na obročnu otplatu.

Vježba spuštanja u čučanj dobra je za bedra.

Dvorište je bilo neočišćeno.

Bičša su praživotinje sa specifičnom protoplazmatskom izraslinom.

	5
--	---

4. Svaka riječ – 1 bod.

osmijeh – N mn. **osmijesi**

pripovijetka – D jd. – **pripovijetki ili pripovijetci** – dovoljan je jedan oblik

stijena – pridjev: – **stjenovit**

riječ – pridjev: **rječit**

	4
--	---

5. Svaka rečenica – 1 bod.

d) Uh sad smo sve shvatili. **Treba zarez iza usklika.**

	1
--	---

6. Svaka riječ – 1 bod

ogradi **L**

njegova **N**

sudjelovanjem **I**

legende **G**

kralju **L**

	5
--	---

7. Svaka rečenica – 1 bod. Glavna rečenica mora biti na prvome mjestu. Ne treba vrednovati veliko ili malo slovo na početku ispisane rečenice.

rečenica	vrsta
rezultat je bio divan	glavna
Kad je došao dan sadnje novih stabala	vremenska
kao da je zemlja doista procvjetala	načinska/poredbena/usporedna/usporedbena

	3
--	---

8. Nije važan redoslijed promjena. Svaka riječ – 1 bod, bez obzira na broj promjena u riječi.

	glasovne promjene
hrašće	jotacija, jednačenje po mjestu tvorbe
debelu	vokalizacija, zamjena l s o, zamjena l/o, alternacija l/o,
više	jotacija
predvorju	gubljenje suglasnika ili ispadanje suglasnika

	4
--	---

9. Svaki oblik – 1 bod.

su	prezent
preskoče	prezent
idući	glagolski prilog sadašnji / particip prezenta
mogli bismo	kondicional prvi / kondicional I.
nisu podlegli	perfekt

	5
--	---

10. Arbitrarnost ili proizvoljnost jezičnoga znaka osobina je jezičnoga znaka da sadržaj/značenje ne ovisi o jezičnom izrazu niti jezični izraz ovisi o sadržaju jezičnoga znaka. Odnosno: sadržaj ne uvjetuje baš takav jezični izraz, nisu povezani. Primjerice, isti sadržaj u različitim jezicima ima različite izraze: *mačka, cat, Katze, chat...* Svi se ti jezični izrazi odnose na isti sadržaj, odnosno na istu izvanjezičnu zbilju. Nema ništa u izrazu *mačka* što bi ga povezivalo s tom životinjom.

Odgovor treba biti u navedenom smislu. Ključno je da definira arbitrarnost i da navede primjer. Dovoljan je primjer iz dvaju jezika: hrvatskog i jednog stranog. Nije potrebno govoriti o onomatopeji kao pojavi na rubu arbitrarnosti.

2 boda – sve je jasno i precizno; vidi se razumijevanje. 1 bod – nejasno je, premda definira arbitrarnost. 0 bodova – ništa nije točno, vidi se da ne razumije.

	2
--	---

11. Svaki odgovor 1 bod.

- metafore: vino, ocat; priznati i ide u vino, ide u ocat

- **Objašnjenje treba biti u navedenom smislu:**

Vino označava da je ljubav rasla, oplemenila se, postala bolja; ocat znači da ljubav nije uspjela, postala je 'kisela'. pokvarila se. Zato imaju suprotna značenja u ovome kontekstu.

- **leksičko-semantički odnos:** antonimija (može napisati i kontekstualna – ali nije potrebna ova klasifikacija)

	3
--	---

12. Svaka riječ – 1 bod. Priznati sve odgovore u smislu navednih odgovora.

	osnovno značenje	izvedeno
pletenica	ispletena kosa	prepleteno pecivo; pletenice na puloveru...
povezati	vezanjem učvrstiti, pokriti što	dovesti što u smislenu vezu; dovesti koga ili što u smislenu vezu...

	2
--	---

13. Svaki odgovor 1 bod.

Kojemu prenesenom značenju pripada 3. značenje? metafora

Napiši broj onog značenja koje je istoznačno značenju riječi *srdit*. 2

Odredi antonim 1. značenju. blag; može se priznati i sladak

	3
--	---

14. Pet – 5

	1
--	---

15. Svaki primjer – 1 bod.

šah (titula) – šah (igra) **leksički**

vode (N mn. im. *voda*) – (3.l. prez. jd. *voditi*) **oblični**

žal (pjeskovita obala) – žal (psihička patnja) **leksički**

supruga (N jd. im.) – supruga (G jd. im. *suprug*) **oblični**

	4
--	---

16. Svaki primjer – 1 bod

stil	riječi
književnoumjetnički	postelja, cjelov
administrativni	predmet
znanstveni	kronometar, destilacija
razgovorni	popaliti

	6
--	---

17. Svaki primjer – 1 bod.

Rimljani su organizirali vojsku na samničanski način, tj. na manipularni ustroj. Rimljani su uveli i novi bojni red zvan triplex acies. Kako bi smanjio troškove logistike, tj. kako bi smanjio broj životinja potrebnih za prijenos hrane i opreme, Gaj Marije je uveo štap furcu na kojemu su rimski vojnici nosili sve što im je bilo potrebno tijekom vojnih pohoda, otuda i frazem Marijeve mule.

(Karlo Kimer, *Rimska vojska*)

	3
--	---

18. Svaki odgovor – 1 bod

zamjenica	sinonim	antonim
nekakav	kakav, kakavgod	nikakav
neki	koji	-----

	3
--	---

19. Svaka riječ – 1 bod.

arhaizmi	kajda	dveri	kraljski
historizmi	banovina	grof	dukat

	6
--	---

20. c) Hrvatski jezik pripada živim jezicima.

	1
--	---

21. c) potpun

	1
--	---

22. c) u homonimijskom

	1
--	---

23. b) romanizmima

	1
--	---

24. b) u sinonimijskom

	1
--	---

25. c) bakterijski

	1
--	---

26. Pozdravio je slikara Ivana Horvata uz pohvalu njegovim slikama / umjetničkim djelima / akvarelima/uljima/grafikama.

Dovoljna je jedna riječ.

	1
--	---

27. c) koji ne zahtijeva veći napor [~ zadatak]

	1
--	---

28. b) Djeca su prerano izložena animiranim filmovima.

	1
--	---

29. Treća/treći (dovoljan je jedan oblik)

	1
--	---

30. „sociokulturno neutralna i medij koji razigrava maštu”

Potrebno je napisati navodnike – prvi dolje, a drugi gore. Ne treba stavljati trotočje.

	1
--	---

31. Boje se da će djeca govoriti nekim jezikom koji nije njihov; roditelji žele da njihova djeca govore onako kako oni govore. Takvim utjecajem animiranih filmova, izvan njihove kontrole, roditelji gube i svoja roditeljska i građanska prava.

Odgovor mora biti u navedenom smislu – treba biti spomenuta želja za jezičnim jedinstvom u obitelji. Može spomenuti i pitanje prava roditelja u smislu da su roditeljima narušena njihova građanska i roditeljska prava..

	1
--	---